

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Blanky Chvojové a soudců JUDr. Olgy Petrové a Mgr. Pavly Polednové v právní věci žalobkyně: **Helena H., nar. xxx**, bytem xxx, xxx, zast. Mgr. Bc. Stanislavem Brunckem, advokátem, se sídlem Brno, Benešova 628/12, proti žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, zast. Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, se sídlem Praha 2, Rašínovo nábřeží 42, o **zaplacení částky 2,508.545,- Kč s příslušenstvím a o omluvu**, k odvolání obou účastnic proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 11. srpna 2016, č.j. 15 C 39/2013-391

t a k t o :

I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve vyhovujícím výroku o věci samé II. **m ě n í** tak, že se ohledně částky 80.000,- Kč s příslušenstvím žaloba zamítá.

II. V zamítavém výroku o věci samé II. **se** rozsudek soudu prvního stupně **p o t v r z u j e**.

III. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované na náhradu nákladů řízení před soudy všech stupňů 2.400,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

Žalobou, došlou soudu dne 25.2.2013, se žalobkyně domáhala zaplacení shora uvedené částky žalovanou jako náhrady škody a nemajetkové újmy za nezákonné rozhodnutí a nesprávný úřední postup, spočívající v trestním stíhání žalobkyně, které skončilo zproštěním

z návrhu na potrestání. Tuto částku žalobkyně specifikovala jako sestávající z částky 19.080,- Kč nákladů obhajoby, 6.465,- Kč nákladů cestovného, 3.000,- Kč náhrady nákladů právního zastoupení za předběžné uplatnění nároku u Ministerstva spravedlnosti a částky 2.480.000,- Kč náhrady nemajetkové újmy s tím, že žalovanou bylo plněno 34.040,- Kč na náklady obhajoby, 602,- Kč na cestovné a 20.000,- Kč na náhradu nemajetkové újmy. Plnění se žalobkyně domáhala spolu se zákonným úrokem z prodlení ode dne 5.2.2013. Dále se žalobkyně domáhala zveřejnění omluvy žalovanou za nezákonné trestní stíhání v deníku Mladá Fronta Dnes.

Soud prvního stupně rozsudkem ze dne 27.6.2013 č.j. 15 C 39/2013-105 žalobě vyhověl ohledně částky 19.080,- Kč nákladů obhajoby a ohledně částky 50.000,- Kč náhrady nemajetkové újmy a žalované tak uložil zaplatit žalobkyni 69.080,- Kč se zákonným úrokem z prodlení od 5.2.2013 do zaplacení (výrok I.). Ohledně částky 2.439.465,- Kč s příslušenstvím pak žalobu zamítl (výrok II.) a zamítl též žalobu ohledně uložení povinnosti žalované zveřejnit omluvu v deníku Mladá Fronta Dnes (IV.). Žalované dále uložil zaplatit žalobkyni částku 37.018,- Kč na náhradě nákladů řízení, k rukám jejího právního zástupce.

Vycházel ze zjištění, že trestní stíhání žalobkyně (a jejího manžela) pro podezření ze spáchání trestného činu neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo nebytovému prostoru podle § 208 odst. 2 tr. zák. bylo zahájeno sdělením Policie ČR dne 15.9.2010, dne 30.10.2011 (mylně uvedeno 2010) byla usnesením věc odložena. Ke stížnosti státního zástupce bylo usnesením Okresního státního zastupitelství usnesení o odložení věci zrušeno. Poté byl podán návrh na potrestání žalobkyně i jejího manžela a při hlavním líčení dne 28.12.2012 byla žalobkyně návrhu na potrestání zproštěna. Usnesením Krajského soudu v Brně bylo odvolání státního zástupce zamítnuto a zprošťující rozhodnutí dne 3.5.2012 nabylo právní moci.

Vzal dále za prokázané s tím, že mezi účastníky o tom není sporu, že nárok byl žalobkyní u žalované řádně uplatněn a žalovanou bylo plněno celkem 54.642,- Kč, což sestává z nákladů obhajoby v částkách 29.040,- Kč a 5.000,- Kč, cestovného 602,- Kč a náhrady nemajetkové újmy v částce 20.000,- Kč.

Zjištěné skutečnosti soud hodnotil podle §§ 1, 2, 5 písm. a/, 7 odst. 1, 8 odst. 1, 31 odst. 1, odst. 3 a § 31a odst. 1, odst. 2 zák.č. 82/1998 Sb. a podle konstantní judikatury Nejvyššího soudu ČR a uzavřel, že nárok na náhradu škody, způsobené zahájením trestního stíhání, které skončilo zproštěním, je nárokem z nezákonného rozhodnutí.

K náhradě nákladů obhajoby považoval soud za opodstatněné přiznat žalobkyni celkové požadované náklady na obhajobu, když vzal čestným prohlášením advokáta žalobkyně, JUDr. Josefa Tobišky za prokázané, že se uskutečnilo dalších osm porad žalobkyně s advokátem, (jejichž existenci žalovaná spороvala). Považoval též za důvodné přiznat žalobkyni náhradu za sepis žádosti o přezkoumání odepření práva žalobkyni nahlížet do spisu ze dne 16.9.2010. Za porady ve dnech 13.9.2010, 20.1.2011, 2.3.2011, 24.5.2011, 27.10.2011, 23.1.2012 (mylně uvedeno 2011), 9.3.2012 a 7.6.2012 1.500,- Kč za každou a za žádost 1.200,- Kč, což odůvodnil odkazem na § 11 odst. 1 písm. c/ advokátního tarifu. Celkem tak žalobkyni z tohoto titulu přiznal celý, jí uplatněný, nárok ve výši 19.080,-Kč.

Dále soud žalobou uplatněný nárok v částce 3.000,- Kč za náklady advokáta při předběžném uplatnění nároku u žalované zamítl, což, s odkazem na § 31 odst. 4 zák.č. 82/1998 Sb., odůvodnil tím, že je tento nárok ze zákona vyloučen.

Rovněž nárok na náklady cestovního, včetně amortizace, v částce 6.465,-Kč, za dopravu žalobkyně osobním vozidlem Opel Omega 22 16V k hlavnímu líčení, soud za důvodný nepovažoval. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že ačkoliv není vyloučené vyhláškou č. 377/2010 Sb., která je prováděcím předpisem k zákoníku práce, na výpočet cestovního použít, v daném případě to možné není. Předpokladem existence nároku je dle § 30 vyhl.č. 377/2010 Sb. skutečnost, že bylo užití osobního vozidla pro dopravu k hlavnímu líčení soudem výslovně předem povoleno, což se nestalo.

K náhradě nemajetkové újmy soud přihlédl k tomu, že žalobkyně nebyla dosud trestána a je podnikatelkou, provozující čtyři provozovny s drogistickým a papírenským zbožím. Konstatoval, že každé trestní stíhání je zásahem do soukromého a rodinného života a může mít vliv na psychické zdraví. Zvážil přitom též to, že bylo prokázáno, že zásah Policie ČR v bydlišti žalobkyně se týkal doručování písemností jejímu manželovi, který byl spolu s ní trestně stíhán a dále to, že žalobkyně sama uvedla, že se snažila, aby se o jejím trestním stíhání nikdo nedozvěděl. Soud tak uzavřel, že pouhé konstatování porušení práva by v daném případě nebylo dostačující, což uznala i žalovaná, která již žalobkyni na tento nárok plnila částkou 20.000,-Kč. S ohledem na obecně sdílenou představu spravedlnosti tak považoval za důvodné přiznat žalobkyni další částku ve výši 50.000,- Kč.

V této souvislosti soud deklaroval, že přiznaná částka 50.000,- Kč je pro náhradu nemajetkové újmy dostatečná a povinnost omluvy (nesprávně uvedeno odměny) tak hodnotil jako nadbytečnou. Zvážil přitom též to, že žalobkyně ani netvrdila, že informaci o jejím trestním stíhání zveřejnila média nebo že by tato informace byla uveřejněna v celostátním deníku.

Výrok o náhradě nákladů řízení pak soud odůvodnil poukazem na § 142 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 143 odst. 3 o.s.ř. s tím, že žalobkyni přiznal náhradu nákladů řízení ze soudem přiznané částky.

Proti tomuto rozsudku podali oba účastníci odvolání.

Městský soud v Praze doplnil dokazování obsahem spisu Okresního soudu ve Vyškově sp. zn. 1 T 235/2010, rozsudkem Okresního soudu ve Vyškově ze dne 6.12.2013 č.j. 3 C 412/2007-254 a žalobou Aloise H. proti České republice – Ministerstvu spravedlnosti, vedené před Obvodním soudem pro Prahu 2 pod sp. zn. 12 C 32/2013 a poté rozhodl rozsudkem ze dne 24.6.2014 č.j. 17 Co 433/2013-244 tak, že rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku o věci samé IV. zrušil a věc postoupil Městskému soudu v Praze jako soudu prvního stupně (výrok I.). Současně odvolání žalobkyně do zamítavého výroku o věci samé II. ohledně částek 6.465,- Kč s příslušenstvím a 3.000,- Kč s příslušenstvím odmítl, když jinak jej v tomto výroku potvrdil (výrok II.). Ve vyhovujícím výroku o věci samé I. rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu ohledně částky 50.000,- Kč s příslušenstvím a ohledně úroku z prodlení z částky 19.080,- Kč pro dobu od 5.2.2013 do 11.4.2013 zamítl (výrok III.). Žalované uložil povinnost zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů 16.921,- Kč k rukám jejího právního zástupce (výrok IV.).

Odvolací soud své rozhodnutí odůvodnil tím, že ohledně omluvy v tisku není dána věcná příslušnost obvodního soudu jako soudu prvního stupně a dále tím, že ohledně částek 3.000,- Kč a 6.465,- Kč není podle § 202 odst. 2 o.s.ř. odvolání přípustné. Ohledně

vyhovujícího výroku o věci samé (I.), jímž byla žalobkyni přiznána další částka 19.080,- Kč na náhradu nákladů obhajoby, zůstal rozsudek soudu prvního stupně nedotčen (§ 206 odst. 2 o.s.ř.). Pouze ohledně úroku z prodlení z částky 19.080,- Kč byl rozsudek změněn tak, že pro dobu od 5.2.2013 do 11.4.2013 byla v tomto rozsahu žaloba zamítnuta, neboť po výzvě žalobkyně k plnění zákonná šestiměsíční lhůta od doručení uplatnění nároku uplynula dnem 11.4.2013, takže teprve od 12.4.2013 se mohla žalovaná dostat s plněním do prodlení.

Dále se odvolací soud zabýval nárokem žalobkyně na imateriální újmu. S odkazem na § 31a zák. č. 82/1998 Sb. a na judikaturu Nejvyššího soudu ČR uzavřel, že žalobkyně byla trestně stíhána pro přečin dle § 208 odst. 1, odst. 2 tr. zák. a hrozil jí trest odnětí svobody až na dvě léta nebo peněžitý trest. Trestní stíhání žalobkyně bylo vedeno v době od 15.9.2010 (sdělení Policie ČR) do 3.5.2012 (právní moc zprošťujícího rozsudku). Z důkazu trestním spisem považoval za nepochybné, že se na délce trestního řízení významně podílel manžel žalobkyně, Alois H., svým obstrukčním chováním. Za popsané situace tak hodnotil délku trestního řízení jako přiměřenou a odpovídající možnostem orgánů činných v trestním řízení. Hodnotil jako odpovídající nahradit nemajetkovou újmu, která žalobkyni vznikla, v penězích, a to částkou 20.000,- Kč, která již byla žalobkyni poskytnuta a již hodnotil jako postačující a přiměřenou zjištěným skutečnostem. Deklaroval dále, pokud žalobkyně namítala, že byla snížena její vážnost u zaměstnanců a že z důvodu psychických potíží nemohla svoji profesi podnikatelky kvalitně vykonávat, tak tato svá tvrzení ničím neprokázala a důkazy o nich ani nenabídla. Uvedl též, že pokud žalobkyně namítala, že nemohla kvůli trestnímu stíhání navštěvovat syna a vnučku, kteří žijí v Thajsku, tak toto tvrzení sama před odvolacím soudem popřela. Jestliže trestní stíhání trvalo v době od 15.9.2010 do 3.5.2012 a žalobkyně byla i s manželem na dovolené v Thajsku v měsících listopadu a prosinci 2011 a dubnu a květnu 2012 je zřejmé, že se tak stalo během trestního stíhání, které žalobkyni v uvedeném nijak nebránilo. Tvrzení žalobkyně, že podruhé odjela do Thajska až po skončení trestního stíhání, tak bylo prokázáno jako neodpovídající skutečnosti.

K dovolání žalobkyně Nejvyšší soud ČR rozsudkem ze dne 9.12.2015 č.j. 30 Cdo 461/2015-325 rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24.6.2014 č.j. 17 Co 433/2013-244 ve výroku I., v části výroku II., již byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve výroku II., v části výroku III., již byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I. ohledně částky 50.000,- Kč s příslušenstvím a ve výroku IV. o náhradě nákladů řízení a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 27.6.2013 č.j. 15 C 39/2013-105 ve výroku I. v rozsahu částky 50.000,- Kč s příslušenstvím, ve výroku II. v rozsahu částky 2.430.000,- Kč s příslušenstvím a ve výrocih III. a IV. zrušil a v tomto rozsahu věc vrátil Obvodnímu soudu pro Prahu 2 k dalšímu řízení, jinak dovolání odmítl.

Své rozhodnutí odůvodnil tím, že ohledně nároků na zaplacení částek 6.465,- Kč, 3.000,- Kč a úroku z prodlení z částky 19.080,- Kč ve výši 243,- Kč není dovolání přípustné a proto jej odvolací soud odmítl. Současně hodnotil závěr odvolacího soudu o věcné příslušnosti krajských soudů ohledně omluvy jako nesprávný. Dovolací soud dále hodnotil jako neúplné a tudíž nesprávné závěry odvolacího soudu o míře újmy způsobené žalobkyni trestním stíháním a adekvátnosti peněžního odškodnění, přičemž poukázal na judikaturu Nejvyššího soudu ČR. Vytýkal odvolacímu soudu, že úvahy o odškodnění neodpovídají hlediskům pro jeho posouzení dle judikatury a především dále to, že závěr o odškodnění nemůže být úplný, dokud nebylo rozhodnuto o požadavku žalobkyně na omluvu, která je prostředkem první volby. Zavázal tak soudy nižšího stupně zabývat se tím, jaká práva žalobkyně byla trestním stíháním porušena a jaká újma a v jakém rozsahu jí v důsledku toho vznikla s tím, že pokud dospějí k závěru o odškodnitelnosti újmy, vyjdou z primárního

kompenzačního významu omluvy. Zdůraznil, že pokud nebudou soudy považovat za dostačující satisfakci omluvu a budou se zabývat peněžitým zadostiučiněním, musejí respektovat, že výše přiznaného zadostiučinění musí odpovídat zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích shodují. Poukázal též na možné užití § 118a o.s.ř. s tím, že je na žalobkyni, aby zvolila přesvědčivé srovnání.

Předmětem řízení tak zůstal požadavek žalobkyně na náhradu nemajetkové újmy v částce 2,480.000,- Kč (50.000,- Kč + 2,430.000,- Kč) a na omluvu.

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně řízení o žalobě, jíž se žalobkyně domáhala omluvy žalované, zveřejněné v deníku Mladá Fronta DNES zastavil (výrok I.). Dále žalované uložil povinnost zaplatit žalobkyni 80.000,-Kč se zákonným úrokem z prodlení od 12.4.2013 do 15ti dnů od právní moci rozsudku (výrok II.) a současně žalobu o zaplacení částky 2,400.000,- Kč s příslušenstvím zamítl a zamítl též žalobu ohledně zákonného úroku z prodlení z částky 80.000,- Kč od 5.2.2013 do 11.4.2013 (druhý výrok II. – správně III.). Žalované pak uložil povinnost zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení 102.467,-Kč do 15ti dnů od právní moci rozsudku k rukám jejího právního zástupce (výrok III. – správně IV.).

Své rozhodnutí odůvodnil především tím, že žalobkyně vzala ohledně omluvy žalobu zpět a v tomto rozsahu tedy bylo řízení zastaveno. Dále soud, při shodně zjištěném skutkovém stavu věci, deklaroval, že v intencích pokynů dovolacího soudu vyzval žalobkyni postupem podle § 118a odst. 1, odst. 3 o.s.ř. k doplnění tvrzení ohledně dopadu trestního stíhání do osobnostní sféry žalobkyně, k jejich konkretizaci a k navržení důkazů. Současně byla vyzvána k uvedení rozhodnutí, týkajících se shodných nebo obdobných případů. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že žalobkyně hodnotila výzvu k navržení rozhodnutí jako neúnosný požadavek v právním státě, avšak přesto poukázala na rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 2 sp. zn. 26 C 297/2011-96. Ten však za adekvátní dané věci soud nepovažoval, což v odůvodnění svého rozhodnutí vysvětlil. Dále soud uvedl, že žalobkyně k výzvě soudu odkázala na žalobu a sdělila, že trestní stíhání se podepsalo na ztrátě jejích časových možností, což představuje zásah do čl. 10 a 26 Listiny, neboť byla omezena v osobní i profesní sféře života. Dále uvedla, že došlo k újmě na pověsti, osobní cti, lidské důstojnosti a dobrém jménu, což je zásahem do čl. 10, 7, a 26 Listiny. Dále uvedla, že došlo k zásahu do soukromého, rodinného i důstojného života, což je porušením čl. 10 Listiny a k získání neoprávněné nálepky pachatelky trestného činu, což je porušením čl. 10 Listiny a též k zásahu do jejího práva na psychické zdraví, což je v rozporu s čl. 10 Listiny.

Soud vzal dále za prokázané, z výpovědi žalobkyně a jejího manžela, že byla žalobkyně v době svého trestního stíhání nervózní a podrážděná, byla nesoustředěná a dělala chyby ve své profesi. Vlastní tři provozovny s 11 až 12 zaměstnanci pro prodej knih a drogistického a papírenského zboží. V době trestního stíhání neměla radost ze svých volnočasových aktivit, protože na stíhání musela stále myslet.

Zjištěné skutečnosti soud hodnotil podal § 1, 2, 5 písm. a/, 7 odst. 1, 8 odst. 1 a § 31a odst. 1 zák.č. 82/1998 Sb. a dovedl, že žaloba je částečně důvodná. Sdělení Policie ČR o zahájení trestního stíhání ze dne 15.9.2010, které skončilo dne 3.5.2012, kdy byl usnesením Krajského soudu v Brně č.j. 8 To 158/2012-61 potvrzen rozsudek Okresního soudu ve Vyškově ze dne 28.2.2012 č.j. 1 T 235/2010-520 podle § 226 písm. b/ tř. řádu s tím, že skutek není trestným činem- přečinem, tak hodnotil jako rozhodnutí nezákonné. Ohledně odškodnění nemajetkové újmy soud zvažoval skutečnost, že se na délce trestního stíhání podílel manžel žalobkyně a to, že byla stíhána jen pro přečin s nízkou trestní sazbou. Současně však zvažoval

též tíživé pocity žalobkyně, které soudu popsala. S poukazem na rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 69 Co 184/2016 pak soud deklaroval, že ačkoliv žalobkyně neuvedla obdobná rozhodnutí, nelze vycházet z neunesení důkazního břemene. Uvedl, že „žalobce správně poznamenal, že náš právní systém není založen na precedentech“.

Za popsané situace tak soud prvního stupně považoval za odpovídající nahradit žalobkyni nemajetkovou újmu částkou 100.000,- Kč. Za situace, že již byla odškodněna částkou 20.000,- Kč před podáním žaloby, jí tak přiznal náhradu ve výši 80.000,- Kč.

Výrok o náhradě nákladů řízení pak odůvodnil poukazem na § 142 odst. 3 o.s.ř.

Proti tomuto rozsudku podali oba účastníci odvolání.

Žalovaná své odvolání směřovala do vyhovujícího výroku o věci samé II. a do výroku o nákladech řízení. Poukázala na to, že základním kritériem pro posouzení imateriální újmy způsobené nezákonným trestním stíháním, je dle sjednocujícího stanoviska Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, povaha trestní věci, délka trestního stíhání a jeho následky pro poškozeného. Zdůraznila, že tak je na žalobkyni unesení důkazního břemene ohledně následků trestního stíhání. Podle odvolatelky soud prvního stupně nesprávně aplikoval judikát Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 2555/2010 a bez dalšího vzal za prokázané z výpovědi žalobkyně a jejího manžela, že „žalobkyně byla v době trestního stíhání, podrážděná, nervózní, docházelo k hádkám, byla nesoustředěná, dělala chyby v profesní činnosti“, takže bylo zasaženo její psychické zdraví, aniž by však přihlédl k okolnostem průběhu řízení a vycházel tak pouze ze žalobkyní tvrzeného skutkového stavu. Vytýkala soudu prvního stupně, že konstatoval nedostatek srovnatelné judikatury a to, že odůvodnění napadeného rozhodnutí je zcela obecné, přičemž intenzitu dopadu trestního řízení do osobnostní sféry žalobkyně soud zjistil pouze z jejího tvrzení. Dále žalovaná poukázala na to, že bylo prokázáno trestním spisem, že pokud by manžel žalobkyně nečinil obstrukce, došlo by ke zjednání práva, tj. zproštění žalobkyně obžaloby, mnohem dříve. Uvedené tak nelze přičítat k tíži žalované. Podle žalované, tak je, s ohledem na zjištěné okolnosti, mimosoudně přiznané odškodnění dostačující, takže další soudem přiznaná částka není ústavně konformní a ani spravedlivá. Žalovaná dále soudu vytýkala i nesprávné rozhodnutí o nákladech řízení. Podle odvolatelky měl soud užít ustanovení § 142 odst. 1 o.s.ř. a rozhodnout podle úspěchu ve věci. Pokud však žalobkyni náhradu nákladů řízení přiznal, nesprávně uznal počet úkonů právní služby a pochybil, pokud nevycházel z § 9 odst. 4 vyhl.č. 177/1996 Sb. Žalovaná navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve výroku II. změnil a i v tomto rozsahu žalobu zamítl a o nákladech řízení rozhodl ve smyslu podaného odvolání.

Žalobkyně podala odvolání do zamítavého výroku o věci samé II. a poukázala na odvolací důvody podle § 205 odst. 2 písm. c/, d/, e/ a g/ o.s.ř. Poukázala na to, že k výzvě soudu podáním ze dne 4.5.2016 doplnila svá skutková tvrzení, přičemž tímto podáním odkázala na žalobu, v níž podrobně specifikovala jednotlivé složky osobnostní sféry, které byly trestním stíháním narušeny. Odvolatelka tak znovu shrnula, že se jedná o:

- ztrátu časových možností žalobkyně, vzniklou neúčelností a zbytečností trestního stíhání
- újmu na pověsti, osobní cti, lidské důstojnosti a dobrém jménu
- zásah do ústavně zaručených práv
- zásah do soukromého a rodinného života, jakož i do pokojného a důstojného života
- získání neoprávněné „nálepky pachatelky“ trestného činu v očích veřejnosti a zásah do práva na psychické zdraví.

Tyto zásahy pak žalobkyně klasifikovala jako narušující její práva podle čl. 7, 10, a 26 Listiny. Dále žalobkyně poukázala na odůvodnění soudních rozhodnutí s tím, že konstatovaly, že k jednotlivým zásahům došlo. Dále žalobkyně poukázala na to, že právní názor, vyjádřený v této věci dovolacím soudem, primárně směřuje vůči soudům nižšího stupně, neboť žalobkyně nemá žádné účinné prostředky, jak získat jiná rozhodnutí, ve kterých nebyla účastníkem řízení. I přesto žalobkyně poukázala na rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 2 č.j. 26 C 297/2011-96, ve kterém byla přiznána náhrada nemajetkové újmy ve výši 360.000,- Kč. Poukázala přitom na to, že se soud prvního stupně tímto závazným pokynem dovolacího soudu neřídil, neboť měl provést důkladnější vyhledávání obdobných případů v rámci České republiky nebo rozhodnutí ESLP, což neučinil. Dále žalobkyně poukázala na to, že je rozdíl, hrozí-li trest odnětí svobody v trvání jednoho roku nebo zdali takový trest nehrozí. Dále žalobkyně namítala, že skutečnost, že případ nebyl medializován, neznamená, že se jím soud nemá zabývat. Nadto, pokud nedošlo k medializaci, nemá žalobkyně žádnou možnost, jak se očistit. Dále žalobkyně vytýkala soudu, že dává k její tíži podíl jejího manžela na délce trestního stíhání. Zdůraznila, že ona sama se na délce trestního řízení nepodílela a hodnotila tak jako nepřijatelné, aby jí bylo přičítáno k tíži jednání jiné osoby. Dále žalobkyně soudu vytýkala, že dostatečně nezohlednil následky trestního stíhání v osobnostní sféře poškozené osoby, což je podle judikatury, povinen. Poukázala na to, že byla trestně stíhána poprvé, takže situaci subjektivně prožívala intenzivněji. Poukázala též na to, že by výše přiměřeného zadostiučinění měla být taková, aby plnila funkci generálně-preventivní. Dále odvolatelka soudu vytýkala, že nezohlednil, že byl spolu s ní trestně stíhán i manžel, což žalobkyně prožívala jako duševní útrapy, přičemž rodinné vazby zvyšují nárok. Podle odvolatelky tak soud, ačkoliv považoval zásah do jejích základních lidských práv a svobod za prokázaný, nevzal v potaz jeho závažnost a přiznal tak zadostiučinění ve výši zcela neadekvátní. Navrhla tak, aby odvolací soud odvolání žalované zamítl a rozsudek soudu prvního stupně ve výroku II. a III. potvrdil. V zamítavém výroku aby jej změnil tak, že žalované uloží zaplatit žalobkyni 2,400.000,-Kč do 3 dnů k rukám jejího právního zástupce.

Žalobkyně se též vyjádřila k odvolání žalované a polemizovala s její námitkou, že podíl manžela žalobkyně na délce trestního stíhání nelze přičítat k tíži žalované. Poukázala na to, že v tomto řízení se jedná o nemajetkovou újmu žalobkyně a soud by jí tak měl přiznat náhradu za nemajetkovou újmu, bez ohledu na údajný podíl manžela na stíhání. Pokud žalovaná namítala, že pocity žalobkyně soud zjistil jen z její výpovědi a jejího manžela, tak žalobkyně poukázala na to, že je to ona sama, kdo nejlépe dokáže popsat, jak se během trestního stíhání cítila a projevovala a rovněž její manžel, který s ní byl v každodenním kontaktu. Dále žalobkyně poukázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 3731/2011, z něhož vycházel soud prvního stupně, s tím, že z něho vyplývá, že nelze vznik nemajetkové újmy dokazovat a jde pouze o zjištění, zda jsou dány objektivní důvody, aby se konkrétní osoba mohla cítit poškozenou. Dále žalobkyně polemizovala i s odvolacím tvrzením žalované, že některé náklady na právní zastoupení nebyly vynaloženy účelně.

Žalovaná ve svém vyjádření hodnotila odvolání žalobkyně jako nedůvodné. Uvedla, že nesporné, že každé trestní stíhání ovlivňuje osobní život trestně stíhaného, ale vždy je nezbytné posuzovat povahu trestní věci, délku řízení a jeho následky. Poukázala na to, že uznávaným satisfakčním prostředkem je v takovém případě omluva. Dále poukázala na to, že žalobkyně neprokázala, že by se trestní stíhání dotklo její cti a dobré pověsti. Pokud žalobkyně vytýkala soudu, že při rozhodování o jejím nároku přihlížel k podílu manžela žalobkyně na průtazích namítaného řízení, způsobených jejím manželem, který byl spolu s ní trestně stíhán, tak tuto námitku hodnotila žalovaná jako nedůvodnou s tím, že soud postupoval správně. Současně žalovaná poukázala na to, že z tvrzení žalobkyně nevyplývá, že by mělo

trestní stíhání nějaký dopad na její podnikání. Pokud žalobkyně poukázala na soudní rozhodnutí ke komparaci, jednalo se o trestní stíhání s vyšší trestní sazbou, nepoměrně delší dobou trestního stíhání a následky v osobnostní sféře poškozených byly prokázány. Navrhla, aby byl v zamítavém výroku o věci samé rozsudek soudu prvního stupně potvrzen.

Odvolací soud přezkoumal v rozsahu podaných odvolání napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o.s.ř.), v systému neúplné apelace (§ 205 a § 205a o.s.ř.) a neshledal odvolání žalobkyně důvodným, zatímco odvolání žalované opodstatněným shledal.

Podle § 8 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.

(2) Byla-li škoda způsobena nezákonným rozhodnutím vykonatelným bez ohledu na právní moc, lze nárok uplatnit i tehdy, pokud rozhodnutí bylo zrušeno nebo změněno na základě řádného opravného prostředku.

(3) Nejde-li o případy zvláštního zřetele hodné, lze nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím přiznat pouze tehdy, pokud poškozený využil v zákonem stanovených lhůtách všech procesních prostředků, které zákon poškozenému k ochraně jeho práva poskytuje; takovým prostředkem se rozumí řádný opravný prostředek, mimořádný opravný prostředek, vyjma návrhu na obnovu řízení, a jiný procesní prostředek k ochraně práva, s jehož uplatněním je spojeno zahájení soudního, správního nebo jiného právního řízení, nebo návrh na zastavení exekuce.

Podle § 31a odst. 1 téhož zákona bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu.

(2) Zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

(3) V případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlédne se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k

- a) celkové délce řízení,
- b) složitosti řízení,
- c) jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení, a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilých odstranit průtahy v řízení,
- d) postupu orgánů veřejné moci během řízení a
- e) významu předmětu řízení pro poškozeného.

Podle zákona č. 82/1998 Sb., odpovídá stát i za škodu způsobenou zahájením (vedením) trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozhodnutím trestního soudu. Vychází se z analogického výkladu z úpravy odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, za něž je považováno rozhodnutí, jímž se trestní

stíhání zahajuje. Neposuzuje se tedy správnost postupu orgánů činných v trestním řízení při zahájení trestního stíhání, ale rozhodující je výsledek trestního stíhání. Nejvyšší soud ČR ve svém rozsudku ze dne 27.6.2012 sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 uvedl: „že zadostiučinění za nemajetkovou újmu, způsobenou trestním stíháním, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, se poskytuje podle § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb., jenž je normou s relativně neurčitou hypotézou, která není stanovena přímo právním předpisem, a jenž tak přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Soudy při stanovení formy či výše zadostiučinění vychází především z povahy trestní věci, též z délky trestního stíhání a především dopadu trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva na místě pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně měla dostat.“

Současně Nejvyšší soud stanovil jako kritérium pro určení zadostiučinění za nemajetkovou újmu srovnání odškodnění s jinými obdobnými případy (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 16.9.2015 sp. zn. 30 Cdo 1747/2014). V dalších rozhodnutích deklaroval, že nelze při hodnocení následků, způsobených trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby, zohledňovat případně způsobenou újmu na psychickém zdraví poškozené osoby, a to, jestliže je zásah do osobní integrity poškozeného natolik vážný, že způsobí diagnostikované poškození zdraví. V takovém případě se totiž jedná o škodu na zdraví, která je samostatným nárokem uplatnitelným v souladu s § 26 zákona č. 82/1998 Sb. podle obecných právních předpisů (viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 3.7.2012 sp. zn. 30 Cdo 4280/2011). Dále ve svém rozsudku ze dne 29.6.2011 sp. zn. 30 Cdo 1684/2010 Nejvyšší soud ČR uvedl, že „Nemajetkovou újmu je třeba v případě nezákonného rozhodnutí nebo nesprávného úředního postupu co možno určitě pojmenovat a vysvětlit, tudíž tvrdit a prokázat, že k ní zásahem orgánu veřejné moci skutečně došlo. Pro závěr o vzniku nemajetkové újmy nepostačuje žalobkyni učiněná právní kvalifikace, že došlo k zásahu do některého z jejích ústavně garantovaných práv, neboť zásah do práv žalobkyně představuje možnou příčinu vzniku újmy, nikoliv újmu samotnou, jakož ani nepostačuje abstraktní právní kvalifikace újmy jako nemajetkové“. Dále je třeba zvážit, že Nejvyšší soud ve své judikatuře dovodil, že kriteria, která pravidelně mohou indikovat rozsah způsobené nemajetkové újmy, jsou v případě zahájení trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem tato: 1) povaha trestní věci, 2) délka trestního řízení, 3) následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby (viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27.6.2012 sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 a ze dne 21.8.2018 sp. zn. 30 Cdo 2256/2011).

Lze tak shrnout, že v daném případě byla žalobkyně, spolu se svým manželem, stíhána pro přečin neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo nebytového prostoru podle § 208 tr. zák. s trestní sazbou odnětí svobody až na dvě léta nebo s peněžitým trestem. Z uvedeného rezultuje, že žalobkyni byl kladen za vinu toliko přečin s nízkou trestní sazbou. Intenzita újmy, která souvisí s hrozbou trestního postihu (druhem a výší trestu), tak byla v daném případě relativně nízká. Trestní stíhání žalobkyně a jejího manžela trvalo od 15.9.2010 do 3.5.2012, tj. jeden rok a osm měsíců, přičemž bylo prokázáno, že se manžel žalobkyně na délce jeho trvání svým obstrukčním chováním významný způsobem podílel. Tuto dobu hodnotí odvolací soud, za popsání situace, jako zcela přiměřenou. Následky trestního stíhání žalobkyně s dopadem do její osobnostní sféry přitom, přes poučení soudem, zůstaly tvrzeny zcela nekonkrétně a nebyly ani prokázány. K výzvě soudu žalobkyně jen fakticky zopakovala svá vágní žalobní tvrzení s právní kvalifikací následků dle Listiny základních práv a svobod. To však zjevně, jak shora uvedeno, pro hodnocení nemajetkové

újmy nepostačuje. Existence nezákonného rozhodnutí pak sama o sobě nepostačuje pro prokázání, že ke vzniku nemajetkové újmy skutečně došlo. Žalobkyně současně, přes poučení soudem, nenabídla žádná srovnatelná rozhodnutí a jen polemizovala s účelností takového požadavku. Dále odvolací soud zvažil i to, (jak již uvedl ve svém předchozím rozhodnutí), že žalobkyně trávila v době trestního stíhání v měsících listopadu a prosinci 2011 a v dubnu a květnu 2012 s manželem dovolenou v Thajsku, což vede odvolací soud k závěru, že ji vedené trestní stíhání v jejím osobním životě neomezovalo. Pokud, jak sama uvádí, újma spočívala v tom, že na své trestní stíhání myslela a nemohla se tak dostatečně radovat z volnočasových aktivit, tak uvedené neodpovídá svojí intenzitou nemajetkové újmě.

Odvolací soud tak dospěl k závěru, že přes existenci nezákonného rozhodnutí, vznik nemajetkové újmy, která by s ním byla v příčinné souvislosti, nebyl prokázán.

Za popsané situace tak odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku o věci samé (II.) ohledně částky 80.000,- Kč s příslušenstvím změnil a v tomto rozsahu žalobu též zamítl (§ 220 odst. 1 o.s.ř.), když jej v zamítavém výroku o věci samé (druhý) II. ohledně částky 2,400.000,- Kč s příslušenstvím jako správném potvrdil (§ 219 o.s.ř.).

Ve výroku I. o zastavení řízení o omluvě a ve výroku (druhém) II. o úrocích z prodlení z částky 80.000,- Kč zůstal rozsudek soudu prvního stupně nedotčen (§ 206 odst. 2 o.s.ř.)

O nákladech řízení před soudy všech stupňů rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 142 odst. 3 o.s.ř. a § 146 odst. 2 o.s.ř., způsobem, odpovídajícím tomu, že žalobkyně vzala žalobu ohledně omluvy zpět a v tomto rozsahu zastavení řízení zavinila, když jinak byla úspěšná jen v nepatrné části ohledně částky 19.080,- Kč. Vzhledem k tomu, že žalobkyně původně požadovala částku 2,508.545,- Kč s příslušenstvím, je nepoměr toho, co jí bylo přiznáno s tím, co jí bylo požadováno, tak značný, že neodůvodňuje přiznání náhrady nákladů řízení žalobkyni, neboť požadovala plnění zjevně nepřiměřené. Žalovaná náhradu nákladů řízení požadovala až od doby zastupování Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových. Byla jí tak přiznána paušální náhrada á 300,- Kč za každý úkon (§ 2 odst. 3 vyhl. č. 254/2015 Sb), a to 2x za přípravu účasti na jednání a 2x účast u jednání soudu prvního stupně (§ 1 odst. 3 písm. b/, písm. c/ vyhl. č. 254/2001 Sb.) a za přípravu na odvolací jednání, účast u jednání odvolacího soudu a dvě písemná podání (§ 1 odst. 3 písm. b/, písm. c/, písm. a/ téže vyhlášky), tj. celkem 2.400,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **l z e** podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR, prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2, pouze však za podmínek § 237 o.s.ř.

V Praze dne 15. června 2017

JUDr. Blanka Chvojová v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Helena Rezková